

GLASILO JUGOSLOVANSKE NARODNE STRANKE

Leto II.

V Ljubljani, dne 27. junija 1936

Štev. 5.

Svetislav Hodjera,
predsednik Jugoslovanske narodne stranke
Borbašev:

POLICIJA IN POLITIKA

Dolžnost vsakega poštenega in zavednega jugoslovanskega državljana je, da se bori proti nezakonitostim s katerekoli strani

Naše notranje težave od Zedinjenja do danes izhajajo največ odtod, ker ni narodu dana možnost, da sam svobodno izraža svoje mnenje o vseh notranjih problemih in da on sam odreja način, kako naj se ti problemi rešujejo. Z vso pravico trdimo, da narod od Zedinjenja pa do danes še nikoli ni imel svobodnih volitev. Vsak, kdorkoli je dobil volilni mandat, je smatral za samo ob sebi umevno, da mu je s tem dana polna pravica, da izkoristi vsa sredstva s ciljem, da pripelje v narodno skupščino svojo večino, pri tem pa se ni niti najmanj oziral na to, ali so ta sredstva dovoljena ali pa morda celo izrecno prepovedana. Seveda, čim se dobi večina, se vse krivice avtomatično izbrišejo.

Narod hrani še v svežem spominu vsa ona nezaslišana nasilstva, nezakonitosti in samovoljnosti, ki so se vršila nad narodom v dobi volilne kampanje in to najbolj prav tedaj, ko je bil v veljavi tajni glasovalni postopek in ko je bilo v obstoječih zakonih izrecno ukazano, da se najostreje prepoveduje vsako, pa naj bo kakršnokoli vplivanje na volilce in so se za kršitelje določale težke kazni. To je bila tista zlagana demokracija, to je bila tista zlagana politična svoboda, katere nosilci se še danes trkajo na prsa kot poborniki demokratičnih načel in narodnih pravic, dejansko so se pa vedno odlikovali kot največji reakcionarji in najhujši sovražniki narodnih svoboščin. Te volkove v ovčji koži si je narod dobro zapomnil: narod si jih prav nič več ne želi in jih je za večomaj likvidiral. Likvidacija starih strank in starih politikov s strani naroda je nesporno dejstvo! Prve volitve bodo to tudi jasno pokazale in podčrtale.

Nenarodna politika naših starih strank je ustvarila v državi težko stanje in nezadovoljstvo ter poglala narod v bedo in pomanjkanje. Razmere so res nevdružne. Vse to nas je napotilo že pred več kot tremi leti k ustanovitvi Jugoslovanske narodne stranke, k organiziranju poštenih in borbenih ljudi in h grupiranju borbašev, da bi tako končno vendarle že enkrat omogočili nadaljnje delo navedenih prikritih reakcionarjev, teh lažnih demokratov in neiskrenih borcev za narodno svobodo, s tem, da bi vso politiko usmerili v novo, zdravo in res narodno smer.

To težko borbo vodimo po legalni, zakoniti poti in zato zantevamo, da se vendar že uvede zakonitost v državi in da se spoštujejo

zakoni prav od vsakogar, predvsem pa od onih, ki jim je poverjeno izvrševanje zakonov.

Ob tej priložnosti naj izpregovorimo o izvajanju zakonov s strani policijskih organov in sicer zaenkrat samo o § 118. zakona o notranji državni upravi, ki govori o depolitizaciji osebja ministrstva za notranje zadeve. Pozneje bomo govorili tudi o izvajanju ostalih političnih zakonov. Želimo, da so naši člani, borbaši, dobro poučeni o vseh pravicah, ki jim jih dajejo obstoječi zakoni. Za te svoje pravice jim ni treba nikogar prositi, temveč jih upravičeno le zahtevajo.

O tem paragrafu smo pisali že v prvi številki našega strankinega organa »Borba«, ki je izšla 3. junija leta 1933. v Beogradu. Tedaj smo ga objavili v celoti in naj storimo isto z ozirom na njegovo izredno važnost tudi sedaj, ker je naša želja, da se sleherni borbaš kar najboljše seznanji z njim.

Paragraf 118. zakona o notranji državni upravi se glasi:

»Uslužbenec resora ministrstva za notranje zadeve je prepovedano vsako izražanje strankarske pripadnosti, strankarsko delovanje ter nastopanje v kakršnikoli obliki. Tako se prepoveduje izražanje oblasti in položaja v strankarske svrhe, kakor tudi vplivanje na podrejene državne in samoupravne uslužbence ter na državljane vobče. Dalje iz strankarskih razlogov pristransko postopanje v službenem poslovanju in odnošajih tako napram podrejenim državnim in samoupravnim uslužbencem, kakor tudi napram državljanom vobče; podpiranje akcije — javno ali tajno — katerekoli politične stranke ali posameznikov, tako v službi, kakor tudi izven nje.«

Za policijske uradnike, ki bi se pregrešili zoper gornje predpise, so določene naslednje kazni:

1. Denarna kazen do zneska celotnih trimesečnih prejemkov;
2. Odstranitev iz državne službe;
3. Znižanje pokojninskih prejemkov in
4. Odvzem pravice do pokojnine.

Kakor je iz gornjega razvidno, zakon prepoveduje sreskim načelnikom, sreskim tajnikom, pisarjem in vsem ostalim uradnikom ministrstva za notranje zadeve in banskim uprav vsako vmešavanje v politiko vobče, dalje vsako vplivanje na župane, občinske svetovalec in odbornike, na banovinske

svetnike, na vse državne in samoupravne uradnike (občinske delovodje in druge) ter na vse meščane in kmete, kako naj se politično opredeljujejo in kako ter za koga naj glasujejo.

Borbaši morajo vedeti, da sreski načelniki, sreski tajniki, sreski pisarji in vse drugo policijsko osebe

1. ne smejo nikogar vprašati, kateri politični stranki da pripada, ker se jih to prav nič ne tiče;
2. ne smejo nikomur svetovati, še manj pa od kogarkoli zahtevati ali komurkoli ukazovati, da se opredeli za to ali ono stranko;
3. ne smejo nikomur svetovati, še manj pa od kogarkoli zahtevati ali komurkoli ukazovati, da glasuje za tega ali onega;
4. ne smejo nikomur groziti, ker se je opredelil za to ali ono stranko ali ker hoče glasovati za tega ali onega.

Ako kak policijski uradnik s čemurkoli izraža svoje razpoloženje ali nerazpoloženje napram katerikoli politični stranki ali političnim osebnostim, mora vsak borbaš vedeti, da ta policijski organ vrši neko prepovedano dejanje. Dolžnost slehernega borbaša je, da ga na to opozori in da vse to takoj natančno sporoči banovinskemu tajništvu Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino v Ljubljani, Kolodvorska ulica 18, dvorišče, obenem z vsemi potrebnimi dokazi. Banovinsko tajništvo bo takoj vso zadevo odposlalo v končno rešitev centralnemu tajništvu naše stranke v Beograd. Vsi smo dolžni spoštovati zakone, predvsem pa oni, ki te zakone izvajajo.

Čeprav so ti predpisi jasni in točno določeni, je vendar še dosti sreskih načelnikov, ki se jih ne drže. Disciplinirani, zakone spoštujoči ter vobče naréd sreski načelniki in sresko osebe se izogibajo temu, da bi vplivali na politično razpoloženje ljudstva v svojem srezu. Oni pa, ki imajo maslo na glavi, ki se zavedajo svojih napak, pregreh in krivic ali ki so nesposobni, taki sreski načelniki vedno iščejo kritje in zaledje pri političnih osebnostih in kažejo pripravljeno, da store vse, da celo nezakonita dejanja, da se le priliznejo in prikupijo narodnemu poslancu, senatorju ali kateremkoli politiku vladajoče stranke, ki jih potem iz hvaležnosti ščitijo in pokrivajo njihove krivice, pregrehe in nesposobnost.

Dolžnost slehernega državljana je, da se bori proti temu in takemu zlu, ker je prav tako nezakonito poslovanje vir ne le narodnega nezadovoljstva, temveč tudi vir mnogih pregreškov zakonitih predpisov, prestopkov in celo zločinov.

Omenjeni zakon se ni preveč spoštoval s strani bivših ministrov za notranje zadeve. Zato pričakujemo od sedanjega ministra za notranje zadeve, da se njegovo osebo strogo drži tega zakona, ker pač le on sam osebno nosi odgovornost za vse posledice, ki bi utegnile nastati zaradi nespoštovanja in gaženja teh jasnih zakonitih naredb. Beograd, 4. junija 1936.

Mi in „nacionalna fronta“

Izjava predsednika Jugoslovanske narodne stranke g. Hodjere o govoricah, češ da se tudi borbaši pridružujejo snujoči se „nacionalni fronti“

Z ozirom na vsestranske govoriče in pisanje dnevnega tiska o formiranju nekake »nacionalne fronte«, v katero naj bi po zlohotnih namigavanjih naših nasprotnikov vstopili tudi borbaši, je predsednik naše Jugoslovanske narodne stranke g. Svetislav Hodjera podal v listih naslednjo jasno, nedvoumno izjavo:

»V javnosti se govori o formiranju »nacionalne fronte«, kateri bi se po zamisli njenih organizatorjev morali pridružiti tudi borbaši. Želim prav posebno poudariti dejstvo, da borbaši ne bodo vstopili v prav nobeno »fronto«. Mi smo načelno nasprotniki vsakega grupiranja ljudi, glede katerih narod ni imel priložnosti, da se v zadnjih desetih letih svobodno izrazi.

Pripravljeni smo pač, da organiziramo vsako akcijo časnega značaja, ki bi imela edini cilj in namen, da se narodu čimprej zagotovijo polne politične svoboščine in da se gre takoj na popolno svobodno volitve s tajnim glasovanjem. Rezultat samo takih volitev bo pokazal, v kateri smeri želi narod, da se vodi nadaljnja narodna politika in koga ter s kakšno močjo narod pooblašča, da se pogaja in razgovarja z drugimi političnimi skupinami in da ustvarja kombinacije glede sprovanja te politike. Te in take kombinacije bi bile edino resne. Mi-

slim, da je sedaj vsakomur jasno, da vsa pogajanja, ki se že nad leto dni vodijo med posameznimi političnimi skupinami, niso rodila nobenih pozitivnih rezultatov, in sicer prav zaradi tega, ker se ne ve, v čigavem imenu ta ali oni govori. Vse bazira zgolj na predpostavkah, vsak pa dela predpostavke le napram sebi in svoji politični skupini. Resne kombinacije pa v politiki nikakor ne smejo sloneti na predpostavkah, temveč nasprotno edino le na jasnih dejstvih, ki se bodo ugotovila na svobodnih volitvah. Temeljnica vseh političnih kombinacij naj torej bo in mora biti narodno zaupanje, izraženo potom svobodnih volitev s tajnim glasovanjem.

Vse vesti, češ, da se borbaši pogajamo s temi ali onimi, niso resnične, temveč nasprotno: tendenciozne.

Borbaši smo danes zavzeti edino s sprovanjem svojih organizacij in s pripravami za občinske volitve, na katerih bomo povsod nastopili s svojimi borbaškimi listami. S tem ciljem so se že vršile konference za donavsko in vrbasko banovino; jutri se vrši konferenca za moravsko banovino, dne 19. julija za drinsko in 16. avgusta za savsko banovino. Za ostale banovine se bodo datumi določili naknadno.

V Beogradu, dne 20. junija 1936
SVETISLAV HODJERA

Vaša odlika bodi

točnost v plačevanju naročnine za edini Vaš list »EDINOST«!

Zato NEMUDOMA nakažite dolžno naročnino za nazaj in v naprej po poštni čekovni položnici. — Če položnice nimate, enostavno kupite pri najbližji pošti prazno čekovno položnico, na katero napišite sledeči naš naslov:

»EDINOST«, glasilo Jugoslovanske narodne stranke, Ljubljana, čekovni račun št. 12.042.

• Stopite takoj na pošto in nakažite naročnino!

Bodi naš in mi bomo Tvoji!

Kam ploveš, Jugoslavija?

Razmere v naši domovini so vedno slabše; položaj izboljšati moremo le še borbaši!

Našo ljubljeno domovino je Ljubi Bog izdatno blagoslovil z vsemi naravnimi bogastvi in dobrinami tako, da bi morali v naši državi imeti samo brezskrbne, zadovoljne in srečne državljane. V naši državi raste najboljša žito, vzreja se najboljša živina, imamo preobilico najzlahotnejšega sadja, bogate rudnike, prostrane gozdove s prvovrstnim lesom, plovne reke z neizmernim ribjim bogastvom, ogromno in divno morsko obalo, prekrasna jezera in letovišča ter še nešteto drugega lepega in koristnega. Podani so nam torej vsi pogoji za srečno in brezskrbno življenje naroda v tej »obljubljeni deželi«, ki je prav zares blagoslovljena tako, da se cedita po njej med in mleko in v kateri bi moral že z naravnega stališča biti pravi dom sreče, zadovoljnosti in blagostanja.

Toda, temu ni tako! S treznimi očmi, brez kakršnihkoli očal in brez strahu pogledjmo resnici v obraz in priznajmo si pred očmi vsega naroda, kakšno stanje dejansko vlada v današnji Jugoslaviji! Beda, revščina, obup, zloba, v pasivnih krajih lakota in najstrašnejša morilka našega ljudskega življa — jetika. In upravičeno se vprašuje vsak pošten državljan, kako je vendar mogoče, da vladajo take obupne razmere baš v naši, tako blagoslovljeni domovini in kdo je kriv tega?

Odgovor na to vprašanje ni težak. V prvi vrsti leži krivda za to našo nesrečo na stari, zloglasni družbi političnih nasilnikov iz vseh mogočih starih političnih strank, klubov in taborov, kakor se že na zunaj nazivajo te grozne narodne nadloge. Te temne politične bratovščine izmoghavajo poštenu in dobrodušni narod ter ga z najpodlejšimi sredstvi tirajo v pogubo in popolno propast.

Na zunaj bi te preživele politične stranke rade kazale najvzornjšo složnost, ki naj bi po pisanju njihovega tiska vladala v njihovih vrstah. Narod pa tudi je prav dobro ve, da so taka zatrevanja o složnosti izmišljena, ker nikjer ni večje nesloge, kakor pa v raznih političnih taborih, ki so paševali dobremu narodu zadnjih 18 let.

Pa se bo nekdo vprašal, radi česa se vendar ti stari politiki toliko prepirajo in koljejo med seboj? Odgovor je jase: med seboj se grizejo in bijejo le zaradi oblasti v državi, pravtako pa za dosego tega cilja obljublajo našemu, od njih že tolikokrat osleparjenemu narodu tudi samo nebo in zvezde, politične svoboščine, rožnato bodočnost in še nešteto drugega. Toda tudi to samo dotle, dokler se ti patentirani osrečevalci naroda ne dokopljejo do vlade in oblasti, ker bridka izkušnja nas uči, da so vedno, ko so dosegli svoj cilj, pozabljali na narod in svoje sladke obljube. Vsak tak »reševalec naroda« je stremel dosledno le za tem, da si pribori čimprej in čim izdatnejši delež pri onih jastih, ki se polnijo s plodovi narodnih žuljev. Prav ta politična metoda dela, kakršne so se doslej posluževale vse takozvane politične stranke, je največja nesreča naše, vsega pomilovanja vredne, obubožane domovine.

Slehnemu takozvanemu režimu ali spremembi vlade sledi množestveno upokojevanje večinoma še zelo mladih, delazmožnih ter sposobnih državljanov ali samoupravnih uradnikov in uslužbenec, ki so bili ožigosani kot pri-

staši dotedanega, pravkar zrušenega režima. Na njihova mesta nastavlja novi režim takoj svoje zanesljive pripadnike in tako se te uradniške garniture menjavajo, kakor umazano perilo koncem tedna. Da taka upokojevanja in izmenjavanja uradniškega aparata katastrofalno zadevajo predvsem državno blagajno, ne more noben pošten in nepristranski človek tajiti o odnosu zanikati. In taki neotrebni, največkrat zgolj osebno maščevalnostni ukrepi izsesavajo iz državne blagajne ali pa iz narodnega žepa, kar je isto, vsako leto težke sto in stotilijone. V nobeni, pa magari še tako bogati državi na svetu ni toliko mladih in za delo sposobnih upokojevc, kakor jih je pri nas.

Tega pa mora biti brezpogojno konec, ker bije res že zadnja ura!

Dajte narodu svobodo tiska!

Naj svobodno pove, kar mu leži na srcu!

Naj se vidi, kdo je prijatelj in kdo sovražnik naroda in države!

Davčna preobremenjenost tudi že presega vse meje in narodove zmožnosti. Potrpečljivost davčnih obvezancev pojema in zavestno se upamo trditi, da nihče iz vrst starih politikov ne bo upal niti hotel nositi odgovornosti za morebitne slabe posledice, izvirajoče elementarno iz zgoraj ugotovljenega dejstva.

Drugi, nič manj tehtni razlog našega splošnega obubožanja in propadanja pa moramo ugotovljati v korupciji, ki je zavzela v naši državi tak porazen razmah, da jo smatrajo posamezni odgovorni funkcionarji že kot povsem naraven in ob samem sebi razumljiv pojav, brez katerega se ne da več vladati in upravljati naroda, ki ga na najpodlejši način sleparijo, izsesavajo in pljačkajo. To, kar povzroča okužena in zastrupljena kri v človeškem telesu in to sta bolezen in smrt, prav to povzroča korupcija v življenju ali telesu države.

In prav tej korupciji smo borbaši kot prvi napovedali najhujši boj in ponosni smo na to, da smo med vsemi prvi, ki smo se dejansko borili proti tej pošasti, katero homo dokončno in popolnoma uničili, kajti v svojem programu pravimo: Samo borbaši hočejo in morejo uničiti korupcijo ter izročiti korupcioniste zasluženi kazni!

Ta točka našega programa pa nam je nakopala na glavo mnogo ogorčenih sovražnikov. In kdo so ti? — Zgolj nasilniki in sleparji, ki še vedno nenoteno sede na dobro zavarovanih odgovornih, vplivnih in visokih položajih in ki se upravičeno bojé, da homo nad vse energično zahtevajo od njih dokumentarčne dokaze o izvoru in nastanku njihovih težkih milijonov ter premoženj, kar bi jim seveda nikakor ne bilo najprijetnejše in bi jim nedvomno za vedno zmešalo njihove skrivte, umazane ter nepoštenne račune.

Trdno se zavedamo in neomajno verujemo, da bo naš čas prav kmalu napočil in da homo pred vsenarodno borbaško sodišče poklicali na odgovor vse korupcionistične propalce brez ozira na

položaj, katerega zavzemajo v današnji družbi in v javnem življenju, pa čeprav je kdorkoli med njimi sedel kdaj tudi na zametnem ministrskem fotelju. Ne damo se več slepariti in pljačkati od ljudi njihovega kova! Ne bojimo se njihovih pretenj in groženj, niti ne njihovih zahrbtnih natolcevanj in zločinskih spletk, ker vemo, da je edina želja in edini trud teh nasilnikov-korupcionistov, da bi obdržali naš dobri, obubožani narod tudi še v bodoče v sedanjem stanju pobitosti in brezodpornosti, v tem prokletem jarnu bede in obupa, da bi ga tako še nadalje mogli brez kazni in odvora slepariti, izropavati in izkoriščati, ker se dobro zavedajo, da je narod brez političnih in gospodarskih svoboščin isto, kar je telo brez duše!

In predvsem zato smo borbaši, zavedajoči se te nepobitne resnice, prevzeli nase sveto dolžnost, da se od prvega dne svojega nastopa naodločno borimo za vse številne narodne svoboščine, ki smo si jih postavili v svojem borbaškem programu! Mi borbaši se

homo borili in branili svete, elementarne narodne pravice brez ozira na levo ali desno do končne naše in s tem vsenarodne popolne zmage! Ne strašimo se nobenih žrtev, ker se z navdušenjem zavedamo, da jih v primeru potrebe polagamo na oltar najsvetejše narodne stvari! Naša dosedanja pot ni bila prav nikdar posuta z rožicami, temveč nasprotno le s trnjem trpljenja, preganjanja in krivičnosti. Kljub vsemu temu pa smo dosegali in še vedno bolj dosegamo zaželjene uspehe v obrambi naroda in njegovih pravic.

Doba, ko narod ni smel niti mogel svobodno izražati svojega mišljenja o svojem političnem prepričanju in o svoji volji, se bliža svojemu zatonu. Iz prečne noči nasilja in reakcionarstva pa se iz borbaških praporov in iz junaških borbaških src poraja svetlo jutro prave demokracije, prave svobode, poštenosti, pravičnosti in popolne enakopravnosti vseh zvestih sinov skupne matere Jugoslavije. Da pa bo naša zmaga čim popolnejša in da bo narod čimprej rešen dosedanjega zla, zagrešenega s strani starih političnih pokvarjencev, je dolžnost slehnega iskrenega Slovenca, Hrvata in Srba, da kot dober Jugoslovian, zavedajoč se svojih pravic in dolžnosti, stopi v naše borbaške vrste in z neustrašnim, živim delom doprinese svoj del k skupnemu blagostanju in uspehom!

Zato se včlanite vsi poštenjaki in resnični sinovi Jugoslavije v naši mladi, pa čisti in nad vse borbeni Jugoslovanski narodni stranki, kjer boste vsi čisti med čistimi, kajti pri nas ni mesta in zaslombe za one, ki so nas pritrili s svojo zločinsko brezvestnostjo in nasiljem na rob gospodarske propasti, da so le napolnili svoje nenasitne bisage z narodnim in državnim premoženjem, ki ga sedaj zapravljajo in uničujejo v tužini.

Naš čas je pred vrati in naj ne bo med pravimi Jugoslavlani nikogar, ki bi ga odločilni trenutek našel nepripravljenega in izven naših vrst! Junaško naprej za svetimi cilji, bratje borbaši!

Samozaupanje vodi k zmagi

Ne nasedajte krivim prerokom in političnim špekulantom, ki so vas že tolikokrat razočarali, temveč oklenite se le svoje borbaške Narodne stranke!

Nova doba nastopa v jugoslovanskem političnem življenju in vsi čutimo, da stojimo skoraj tik pred važnimi, da, odločilnimi dogodki. V političnem vzdušju se že pojavljajo vidni znaki predvolilne mrzlice, ki se najprej loteva vseh onih, ki niso čisti in zdravi in ki vedno vztrepetajo v bolestem strahu, kadar naj izpregovori na volitvah poštenu narod svojo odločilno besedo in ostro obsodbo vseh onih, ki so v preteklosti grešili nad njim, nad zakoni in nad domovino.

Volitve so na pragu. Zaenkrat sicer govoré v političnih krogih le o občinskih volitvah, vendar kažejo razna znamenja, da nismo daleč tudi od banovinskih in parlamentarnih volitev.

Stari politiki iz raznih starih strank so pričeli zopet iznova agitirati med narodom. Na vsak način bi radi narod ponovno pridobili zase z najmikavnejšimi obljubami in se pri tem prav nič ne sramujejo jemati posamezne točke iz našega borbaškega programa, čeprav se že v istem trenutku sami dobro zavedajo, da jih oni ne bodo nikdar izpolnili in da so izpolnjive le s strani borbašev kot edinih iskrenih prijateljev naroda in države. Ko so ti stari politiki sedeli na vladnih stolčkih, so vsi brez izjeme doslej še vedno dokazali s svojimi ukrepi, da jim teke obljube, dane narodu ob volitvah, nikakor niso več pri sreč, čim se dokopljejo do oblasti in moči.

Pod najrazličnejšimi, novo prepletkanimi strankarskimi firmami so se ti stari politiki in strankariji v zadnjem času zopet pojavili v javnosti in z vsemi mogočimi in

nemogočimi sredstvi lové na svoje limanice one, ki so najbednejši in najzaupljivejši v svoji naivni poštenosti in nepokvarjenosti. In prav z ozirom na to pretečo nevarnost ponovnih zapeljevanj ali celo zlorab moči ter protizakonitih nasilstev smatramo borbaši za svojo sveto dolžnost, da preprečimo vsake morebitne sleparije in pa zablode s strani poštenega naroda, ki ga ob tej priliki resno svarimo in odkrito, prijateljsko vprašujemo:

»Mar še ni dovolj bridkih izkušenj in grenkih razočaranj?! — Zupajmo vendar sami vase in po lastni trezni pameti presodimo, kaj je prav in pametno!«

Edino pravi program, ki bo prinesel odrešenje našemu malemu človeku in mu pomagal prebroditi sedanjo težko krizo, je borbaški program!

Ne dajte se več slepiti starih politikom in ne razmetavajte z odprtimi dlanmi svojega zaupanja okrog sebe, temveč pričnite rajši, zaupajoči sami vase, presojati mirno in trezno sleherno stvar. Tako boste kmalu prišli do pravega spoznanja, da je naš borbaški program resnično vzniknil iz naroda samega in da se res le borbaši borimo za splošni blagor vsega naroda. Prepričali se boste po lastnem razumu in lastnem srcu, da se dajo samo z uresničenjem borbaškega programa odpraviti sedanje krivice, nezakonitosti in splošna kriza. Da je res tako, vidite dokaz v tem, da se za uresničenje borbaškega programa bore le vsi poštenu in častni državljani naše mile domovine. In prav teh je danes ogromna večina!

Gospodarsko stanje našega obrtništva

Kaj potrebuje naše obrtništvo za svoj dvig in napredek in kdo bo njegov edini nesebični rešitelj in prijatelj?

Če obravnavamo v našem listu socialna in gospodarska vprašanja, tičočá se raznih naših stanov po redu njih važnosti za naše narodno gospodarstvo, moramo danes — ko smo že obravnavali nekaj vprašanj, ki se tičejo našega kmeta in delavca — posvetiti našo obravnavo gospodarskemu stanju obrtništva kot drugega najvažnejšega samostojnega stanu.

Obrtniški stan je od nekdanj že igral v sestavu gospodarskega ustroja raznih narodov zelo vplivno in važno ekonomsko vlogo, ki je dosegla svoj višek in najlepši razcvet tekom zadnjih dveh-treh stoletij, ko je imelo obrtništvo s svojimi stanovskimi organizacijami, tzv. »cehi« ali »gildami«, mogočen vpliv ne le v ekonomskem, temveč tudi v javnem življenju, tako, da se je povzpelo na nekaj elitni položaj v proizvodnem in tudi umetniškem oziru, z velikim vplivom na splošno narodno vzgojo in kulturo. V strogem režimu tzv. korporacij in kast, ko je bila človeška družba urejena tako, da je sin obvezno nasledoval očeta v isti stroki, ki je radi tega ostajala v

isti družini od pokolenja do pokolenja, je dosegel obrtniški stan glede spretnosti v svoji stroki uprav umetniško višino in razvoj.

Z iznajdbo parnega kotla in pozneje električne energije kot pogonskega sredstva, zlasti pa še z iznajdbo najrazličnejših strojev v vseh panogah obrtniškega delovanja, strojev, ki so nadomestili človeško in živalsko muskulaturno obratno silo ter omogočili hitro, nepretrgano in precizno obratovanje, pa je velik del dotedanje gospodarske važnosti obrtniških obratov prevzela novo nastajajoča velika industrija. Kljub temu pa slednja ni mogla popolnoma izpodrinuti obrti, če že ne samo v nekaterih panogah, in se je obrt ohranila v pretežni večini v vseh strokah, zlasti še v proizvodnji onih dobrin, ki dajejo ugodne pogoje za proizvodnjo v mali hišni obrti, tako n. pr.: čipkarstvo, košarstvo, rezbarstvo itd.

Gospodarski položaj naše obrti, tega za narodno gospodarstvo tako važnega faktorja, je danes, če že ne slabši, pa gotovo enako slab, kakor je gospodarski položaj na-

šega kmeta, ki pa uživa vendar neko zaščito in zanimanje, tako s strani naših oblastev, kakor tudi s strani javnosti in dnevnega tiska, medtem ko ostaja gospodarski problem našega obrtniškega stanu manj ali več ob strani in do danes ni bil deležen kakih konkretnih in uspešnih ukrepov v tem oziru.

Zlasti se je poslabšal gospodarski položaj našega obrtnišva, odkar vlada pri nas popolno mrtvilo na kreditnem trgu in so tudi skoraj vse vloge v denarnih zavodih zamrznjene, tako, da občuti obrt poleg vseh drugih križev in težav tudi popolno pomanjkanje likvidnih sredstev. Tu bi vsekakor morala poseči vmes država in priskočiti tej panogi naše pridobitne delavnosti z izdatnimi in ceneni krediti na pomoč.

Veliko škodo povzročajo obrtništvu tudi takozvano »šušmarstvo«, t. j. obratovanje malih obrtnih podjetij brez oblastvenega dovoljenja, ki se je danes že tako razširilo, da resno ogroža ostale obrate, na katerih slone vsa mnogoštevilna javna bremena. Da se za jezi to zlo čimprej, je treba strogo odredb za preganjanje šušmarstva, treba pa je istočasno znižati javne davke za male obrtne obrate na znosno višino, ki jo taka mala podjetja morejo prenesti. Uvesti je treba splošno pavšalno obdavčbo za vse male obrtne obrate, ne glede na to, kje se ti obrati nahajajo. Če nudi kraj, kjer je sedež teh obratov, večjo priliko za zaslužek, se mora za ta podjetja uvesti pač višja stopnja pavšala, ne pa jih enostavno izključiti od tega načina obdavčenja, ki mora veljati za vsa mala podjetja v splošnem, če tudi se nahajajo v krajih z več kot 5000 prebivalci, oziroma v krajih, kjer je sedež sreskega načelstva.

Popolnoma je prepuščeno samo sebi naše malo obrtništvu tudi v boju zoper nadmočno konkurenco velikih industrijskih obratov, ki izkoriščajo sedanje prekarno gospodarsko stanje v deželi in neumlivno naklonjenost s strani naših oblastev ter groze popolnoma uničiti nekatere stroke naše male obrti, kakor n. pr. naše čevljarke obrti, zlasti po velepodjetju Bata, ki proizvaja v lastnih tovarnah ne samo obutev, temveč tudi vse potrebne sirovine, kot usnje, gumo, tkanine, vrvice itd., ter je razpredlo po vsej državi tudi še svoje lastne prodajalnice na drobno, kjer se prevzema v popravilo celo stara obutev. Tako favoriziranje velekapitala s strani naših oblastev v škodo velikega števila malih obrti je popolnoma nerazumljivo in za splošno narodno gospodarstvo usodebno.

Tudi v drugih ozirih so pogoji za uspešno delovanje in za napredek našega obrtnišva znatno težji, kot za velika podjetja, tako n. pr. pri uporabi električnega toka kot pogonske sile, ki ga plačujejo velika podjetja po znatno nižjih cenah, kakor mala, ker oddajajo naše elektrarne tok po trgovskem principu, namesto po principu socialne pravičnosti, ki mora biti v vraščanju malih obrtnih podjetij odločilen, če naj se prepreči propast te panoge našega narodnega gospodarstva.

Prav nič pa ni urejeno vprašanje socialnega skrbstva za starost

in delanemožnost za naše samostojne obrtnike, kar tvori eno najvažnejših socialnih vprašanj v naši državi sploh. Jugoslovanska narodna stranka je radi tega vstavila v svoj program tudi to skrb, da se zavarujejo za vse te primere vsi naši mali ljudje, ker je popolnoma izključeno, da bi široki ljudski sloji zamogli zadostno skrbeti za te primere iz prihrankov in svojih rednih dohodkov, ki danes komaj zadoščajo za prav skromno preživljanje. To zavarovanje mora brezpogojno prevzeti na se država in se ne sme prepuščati zasebni inicijativi, niti lastnemu presodku posameznika; zato pa mora biti to zavarovanje za vsako-gar obvezno.

Poglavje zase tvori tudi naše strokovno šolstvo, ki pri današnjem ustroju ne nudi zadostne strokovne in praktične izobrazbe in je zato potrebno, da se v tem oziru izpopolni in razširi. Uvesti se morajo tudi potovalne strokovne šole, strokovni tečaji in praktične vaje. Za marljive, sposobne in inteligentne obrtnike se morajo uvesti državne podpore in stipendije, ki bodo omogočile takim kandidatom strokovno izpopolnitev v tujini. Le na tak način se bomo nekoč mogli otresti sedaj tako nenadomestljivih tujih strokovnjakov, ki odnašajo vsako leto iz države velike zneske, medtem ko naš življenjski ždi brez dela in kruha.

Razen tega je potrebno, da nudijo oblastva naši obrti tudi še vso drugo podporo in ji dajejo inicijativo za uspešno delo, n. pr. s prirejanjem strokovnih razstav, z razširjanjem strokovnega tiska, s proučevanjem inozemskih obrtnih podjetij in dajanjem potrebnih direktiv itd. Podpirati in vzpodbujati je treba tudi vsako inicijativo stanovskih organizacij, podpirati in omogočiti ustanavljanje nabavljajnih obrtniških združenj za sirovine, združenj za prodajo izdelkov itd., kar bo vse pripomoglo, da se ohrani mala obrt pred propastjo, ki ji danes grozi, zlasti pa še, ker je iluzorna vsaka predhodna rešitev naših drugih socialnih vprašanj, ki se tičejo drugih stanov, n. pr. delavskega stanu, preden ni rešeno gospodarsko vprašanje podjetij, kjer je to delavstvo v velikem številu zaposleno. Izključena je danes popolnoma in splošna rešitev nekaterih socialnih vprašanj, kakor so n. pr. znižanje delovnega urnika, uvedba plačanih dopustov tudi za delavstvo, sklepanje kolektivnih pogodb itd., ker bi naša mala obrt nikakor ne zmogla še kakih novih obremenitev, ker jo že sedanje onemogočajo, kar nam izpričuje veliko število odjav obrtnih podjetij.

Jugoslovanska narodna stranka, ki si je nadelala v svojem programu rešitev socialnih in gospodarskih vprašanj našega malega človeka, bo tudi v vseh vprašanjih, ki se tičejo naše obrti, zastavila vse svoje moči in vso energijo za njih realizacijo, za kar pa je potrebno, da najde podporo in razumevanje tudi med samimi onimi sloji, za katere se stranka bori, ker nam bo le s skupnimi naporami uspelo, da zopet dvignemo naše narodno gospodarstvo, ki je danes na tleh, radi nesposobnosti in osebnega koristolovstva naših dosedanjih poli-

Kdor se bori proti borbašem, se bori proti pravicam in svobodi naroda!

Na nas samih je torej, da se strnemo v skupno obrambo naših življenjskih interesov v stranki, ki nam daje za to največ jamstva, t. j. v Jugoslovanski narodni stranki, ki jo odlikuje pred drugimi političnimi strankami zlasti ona točka njenega programa, kjer zahteva za krajo, poneverbo in utajo javnega denarja zakon proti

korupciji z veljavnostjo od leta 1918. dalje, kar ji daje kvalifikacijo, da si sme nadeti pridevek »stranka borcev za pravice malega človeka, za socialne in politične pravice širokih slojev.«

Zato vsi, ki ste dobrega srca, čistih rok in dobre volje do dela in napredka — vsi v naše vrste, da bo naš uspeh tem večji.

Borbaške liste pri občinskih volitvah

Osrednje tajništvo Jugoslovanske NARODNE stranke Borbašev je izdalo svojim članom naslednje obvestilo:

Občinske volitve se morajo izvesti v najkrajšem času po vseh banovinah. Na teh volitvah so borbaši dolžni, da povsod postavijo lastne borbaške liste.

Vsa navodila, kako se te liste sestavljajo, bodo pravočasno poslana vsem organizacijam potom okrožnic in strankinih listov.

Sedaj je prva dolžnost vseh organizacij, da pripravijo glavni volilni imenik za svojo občino.

Imenik sme prepisati vsakdo brez vsakega plačila takse, bodisi pri občini ali pa na sodišču, kjer se nahajajo volilni imeniki za vse občine s področja dotičnega sodišča.

VOLILNI IMENIKI SO NEOBHODNO POTREBNI:

1. Za organiziranje stranke, ker je iz njih vedno razvidno, kateri volilci se še niso vpisali v našo stranko.

2. Za občinske in parlamentarne volitve, ker se morajo imena

kandidatov za župane, imena odbornikov in imena njihovih namestnikov vnesti na kandidatno listo točno tako, kakor so vpisani v volilnem imeniku. Pravtako se morajo tudi imena čvarjev skrinjic za posamezna volišča, kakor tudi imena predlagateljev na kandidatnih listah za občinske in poslanske volitve povsem strinjati z imeni v volilnih imenikih.

3. Za organiziranje volitev. Da bi se vsi volilci udeležili volitev, se razdele po volilnih imenikih morajo toliko in toliko zaupnikov, ki vsak zase in za oddeljene mu volilce skrbi, da bodo tudi v resnici izvršili svojo volilno dolžnost.

Vsakemu volilcu-borbašu je treba že predhodno izdati listek papirja, na katerem je napisana njegova redna številka, pod katero je vpisan v volilnem imeniku.

Podrobna navodila o prepisovanju in popravljanju volilnih imenikov bomo objavili prihodno.

Naše geslo bodi: **BORBAŠI BOMO NASTOPILI PRI OBČINSKIH VOLITVAH Z LASTNIMI BORBAŠKIMI LISTAMI!**

Navodila za organiziranje stranke

V vsaki občini je treba organizirati krajevni odbor Jugoslovanske narodne stranke. Organizirati morejo te odbore samo oni, ki so za to pooblaščen od banovinskega odbora Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino v Ljubljani in ki so dobili od akcijskega odbora posebna pismena pooblastila, da smejo vršiti organiziranje v onem okraju, v katerem leži dotična občina, v kateri se želi ustanoviti krajevna organizacija naše stranke.

Najprej se vpisujejo v posebne nabiralne pole člani. Na tej nabiralni poli ali pa tudi na pristopnicah za posameznike naj se napiše naslednje besedilo: »Podpisani se prikladam(o) za člana(e) Jugoslovanske narodne stranke in izjavljam(o), da bom(o) v svojem političnem delu vedno vztrajal(i) na njenem programu in statutu«. Nato sledi točen kraj, občina, okraj, pošta in datum, spodaj pa podpis(i) s točnim imenom in primkom vsakega prikladalca, njegov poklic, točen naslov in poleg še lastnoročni podpis.

Ko se je vpisala vsaj desetina vseh volilcev, vpisanih v volilne spiske dotične občine, skliče pooblaščenec akcijskega odbora konferenco ali sestanek vpisanih članov, na katerem si člani izvolijo izmed sebe svoj krajevni odbor,

ki je sestavljen iz upravnega in nadzornega odbora.

Tako konferenco ali sestanek oziroma ustanovni občni zbor krajevne organizacije se mora prijaviti okrajnemu glavarstvu z naslednjo vlogo:

»Sreskemu načelstvu v«

Čast mi je obvestiti sresko načelstvo, da bom imel dne ob uri v (točen kraj) konferenco članov Jugoslovanske narodne stranke v gostilni z naslednjim dnevnim redom:

1. Razlaganje programa Jugoslovanske narodne stranke in

2. Volitev krajevnega odbora.

(datum) 1936.

Sklicatelj:

..... (podpis in točen naslov)

Tako sestavljeno in točno izpolnjeno prijavo je treba kolekovati s kolekom za 5 Din in jo poslati okrajnemu glavarstvu. Po § 32. zakona o društvih, zborovanjih in dogovorih nam kot priznani stranki ni treba prositi za dovoljenje oblasti za konference in sestanke v zaprtih prostorih, temveč nam je treba te konference le prijaviti oblastem. Te prijave pa se morajo vložiti vsaj 24 ur pred pričetkom konference ali shoda, oblast pa je dolžna izdati pismeno potrdilo o vloženi prijavi.

Sklicatelj otvori konferenco ob določeni uri brez ozira na to, ali je okrajno glavarstvo poslalo tja kakoga svojega uradnika ali ne.

Ko se izvolijo predsednik in tajnik konference ter dva overovalca lista zapisnika in ko se razloži program stranke, se prično volitve uprave, in sicer:

a) Upravnega odbora, ki ga sestavljajo: 1. predsednik, 2. eden ali več podpredsednikov, 3. tajnik, 4. blagajnik in 5. pet do 15 odbornikov napram krajevnim razmeram. Odbornikom se lahko izvolijo tudi namestniki.

b) Nadzornega odbora, ki ga sestavljajo: 1. predsednik in 2. dva člana. Poleg tega se izvolijo še trije namestniki.

Končno se izvolijo še delegati za okrajni občni zbor in sicer prihaja na vsakih 100 vpisanih članov po en delegat. Vsakemu delegatu se izvoli tudi namestnik.

O izvolitvi krajevnega odbora je treba nemudoma obvestiti tudi banovinski odbor Jugoslovanske narodne stranke za dravsko banovino v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 18 (na dvorišču), kateremu naj se obenem tudi pošlje prepis zapisnika iz ustanovnega občnega zbora oziroma s shoda, na katerem je bil odbor izvoljen.

Če naši člani žele prirediti zbor na prostem, mora sklicatelj prositi za dovoljenje okrajno glavarstvo (sresko načelstvo) in kolekovati svojo vlogo s 25 Din (5 Din za vlogo in 20 Din za rešitev). To vlogo je vložiti vsaj tri dni pred shodom.

Odborovih sej krajevnih organizacij ni treba prijavljati oblastem.

Vsak borbaš

mora vedno imeti s seboj svojo borbaško člansko izkaznico in pa borbaški znak v gumbnici. Članske izkaznice dobite pri banovinskem tajništvu Jugoslovanske narodne stranke v Ljubljani, Kolodvorska ulica 18, dvorišče oziroma pri svoji krajevni organizaciji. Vsaka izkaznica velja 2 Din. — Borbaške emajlirane značke za nošnjo v gumbnici se pa dobe vedno po 3 Din kos, če se obrnete na sledeči naslov: »Sekretariat Jugoslovanske narodne stranke Borbaša, BAČKA PALANKA. Značke se pošiljajo po povzetju. Naročajte jih po več skupaj, da znižate stroške za poštnino.

BORBAŠI!

PO ČEM SE MORA ODLIKOVATI VSAK BORBAŠ?

Po kremenitem značaju!

Po neomajni in nesebični volji do dela za narod!

Po nepokolebljivem prepričanju o uspehu naše akcije!

Po neoporečni poštenosti!

Po svoji železni volji zrušiti in uničiti izkoriščevalce naroda in korupcijo!

Po svojem ljubečem srcu za domovino in pripravljenosti na vsako žrtev zanjo!

BORBAŠI! OD NAS SAMIH JE ODVIŠEN NAŠ USPEH!!

V DRŽAVI,

kjer ne najde možnosti zaposlitve in zaslužka tudi en sam poedinec, pomenja vsak prirastek prebivalstva — enak prirastek brezposelnih. Taka država je zapisana neizbežnemu poginu!

Iz našega pokreta

Jugoslovanska narodna stranka

privedi dva večja

JAVNA SHODA

in sicer

**v nedeljo, dne 19. julija 1936 dopoldne
v Ljutomeru**

**in v nedeljo, dne 26. julija 1936 dopoldne
v Stahovici pri Kamniku**

Uspehi, ki jih beleži na svojem pohodu med narodom po vsej Jugoslaviji naša borbaška Jugoslovanska narodna stranka, niso po svoji veličini presenetili samo nas, ki sicer dobro poznamo dušo in razpoloženje našega malega človeka, temveč so vzbudili ogorčeno začudenje in zlobno zavist tudi pri naših nasprotnikih, ki so v svoji slepoti še vedno prepričani, da more narod živeti samo pod njihovim vodstvom in pod njihovim strankarskim bičem.

Tudi v preteklih tednih naši voditelji, prvoborniki in agitatorji niso počivali, temveč so *ne prestano* na deželi, noč in dan na trudapolni poti od mesta do vasi in obratno, iz okraja v okraj in iz banovine v banovino. Od predsednika Hodjere pa tja do poslednjega vaškega agitatorja se vsi z isto vnemo in žilavo vztrajnostjo trudijo brez sredstev in avtomobilov, kar vse imajo na razpolago naši nasprotniki iz bivšega in sedanjega vladnega kroga, kakor tudi prvaki iz vrst takimenovane »Združene opozicije«.

Med mnogoštevilnimi shodi, konferencami in sestanki v zadnjem času je bil najimpozantnejši veliki borbaški shod v *Bosanskem Novem* dne 7. t. m., o katerem so celo prestolniški režimski listi morali napisati, da je bil zelo dobro obiskan, da je potekel v najlepšem redu in miru ter da so naši govorniki krepko kritizirali narodu in državi skrajno škodljivo, če ne celo uničujočo »delovanje« vseh dosedanjih vlad od leta 1918. pa do danes. Narod se je pridružil našim voditeljem in glasno obsojal zločinsko delo starih politikov, enako vidno in slišno pa si je privoščil tudi vse one, ki se mu skušajo vsiljevati pod novimi firmami »Jugoslovanske radikalne zajednice«, oziroma takozvane »Združene opozicije«.

Vzrok, da so naši uspehi med vsem narodom tako lepi in zavidno veliki, si razlagajo naši nasprotniki prav po svoje in nam podtikajo skrajno nesmiselno in nestvarno obdolžitve, češ da se poslužujemo zgolj praznih, na zunaj vabljivo zvonečih in vse objublajočih demagoških gesel in fraz. Zdi se nam nepotrebno še ponovno zanikavati take domneve in podtikanja, ker jih je narodov razum že itak krepko sam zavrnil in osmešil.

Glede naših razveseljivih uspehov se je nedavno na nekem shodu v Sremu izjavil predsednik Jugoslovanske narodne stranke g. Svetislav Hodjera naslednje:

»Odkod tako silni uspehi naše borbaške stranke? Marsikdo se vprašuje in si obenem že tudi sam daje poljuben odgovor ter navaja te ali one razloge za naše uspehe, vendar noče nikakor resno pogledati pravi resnici v obraz in povsem nepristransko ugotoviti, zakaj se narod v takih množicah zbira pod borbaškimi prapori.

Že večkrat sem poudaril, da je za stranko potrebno troje: *Program, ljudje in zaupanje!*

Program mora biti jasen in točno določen ter mora odgovorjati narodnim interesom in potrebam. Ko smo mi izdelovali svoj borbaški program, smo bili *stalno v stiku z narodom* in je prav zato naš program *čisti narodni program*. Trudili smo se in se še vedno brez prenehanja trudimo, da zna in razume sleherni naš član vse točke našega programa, ker na ta način postaja vsak član istočasno tudi dober in zanesljiv agitator.

K drugemu pogoju za dober napredek stranke pripominjam, da sem vedno sprejemal — in še danes delam tako — v vodstvo stranke samo in edino le one ljudi, ki so si že *med narodom pridobili iskreno zaupanje* in ki so se s svojim delom in žrtvovanjem izkazali res kot dobri, zanesljivi in vztrajni delavci. Naši ljudje ne delajo samo v svojih okrajih ali okoliših, temveč morajo obhoditi prav vse kraje naše prostrane domovine, da bodo tako nekoč, ko jih bo narod izvolil za svoje zastopnike v narodnem predstavništvu, v primeru potrebe točno in v vseh podrobnostih poznali razmere *prav v vsej državi*. Vsi moji številni sodelavci hodijo po shodih in delajo na organiziranju stranke *zgolj ob svojem kruhu in svojem žepu*. Sleherni izmed nas daje na žrtvenik skupne stvari vse, kar ima in kolikor sploh more, in verjemite, da *res daje prav vse*, do zadnje drobtinice in do zadnje pare!

Organizatorji naše stranke so pravi apostoli in jih je že brez števila v vseh krajih. Obiskujoč vse kraje, se oni tudi pravilno vzgajajo v tem, da *nikjer in nikoli ne delajo nobene razlike med Srbi, Hrvati in Slovenci*, kakor tudi ne med pripadniki narodnih manjšin Nemci, Slovaki, Madžari in Rumuni. Vsi ti so za nas le borbaši, ki se z nami, ramo ob rami, bore za svobodo, pravico in enakost.

Tretje, kar sem poudaril, je *globoko medsebojno zaupanje*, ki smo si ga s poštenim, odkritim in nesebičnim ter neustrašenim nastopom priborili med narodom in svojimi somišljeniki. Drug drugemu smo si poklonili najiskrenejše zaupanje, ker v svoji borbi nismo nikdar zasledovali kakih osebnih interesov in ciljev. In ker *delamo vsi složno, zato tudi uspevamo*.

Mi vemo, kaj hočemo, in to ne le vodstvo stranke, temveč *ve to tudi sleherni naš član*. Vsi mi smo idejni borec in le za idejo se da vse žrtvovati, pa čeprav tudi življenje.

V tem torej leži naš ogromni uspeh med narodom. In brez premišljanja ali obotavljanja bomo nadaljevali to svojo pot z istim tempom in z isto žilavo vztrajnostjo, o kateri vemo, da nam mora prinesiti končno neizbežno zmago, ki gotovo ni več daleč.

V Sloveniji se podrobno organizacijsko delo z nezmanjšano živahnostjo in trdno voljo nadaljuje. Poseben član je pokazal okrožni odbor naše stranke za mariborsko okrožje, ki je priredil v zadnjem času več shodov in zborovanj, ki so prav zadovoljivo uspeli. V *Kamnici pri Mariboru* je bil v Pavešičevi gostilni lepo obiskan shod, na katerem je poročal tov. Žnuderl o vzrokih gospodarske krize in o strankinem programu, okrožni tajnik tov. Zajc pa o strankinih statutih. Nasprotniki, ki so poskušali ovirati potek shoda, s svojo namero niso prodrli, temveč so morali osramočeni umolkneti. Spoznali so pač, da se resnica, katero je narod pod našo pošteno razlago pričel pravilno razumevati, ne da več potvarjati po njihovih znanih neiskrenih metodah.

V *III. okraju Maribora* je bil 30. maja zvečer v gostilni »Pri belem zajcu« dobro obiskan sestanek, kjer so štirje naši govorniki zbranemu občinstvu iz tega dela mesta razložili borbaško ideologijo in celotni politični ter gospodarski položaj v državi. Vsi navzoči so brez ugovora navdušeno pritrjevali govornikom in programu Jugoslovanske narodne stranke, nakar so se včlanili v naši organizaciji, ki si je takoj nato izvolila za ta mestni okraj poseben krajevni odbor, ki se je z vso vnemo lotil velikega dela, ki nas še čaka v bližnji dobi.

Na binkoštni ponedeljek 1. junija je bil dopoldne v *Trnišču*, občina Rače pri Mariboru, sestanek Jugoslovanske narodne stranke, ki se ga je udeležilo zelo častno število tamkajšnjih mladih, za našo stvar izredno vnetih kmetovalcev. Tov. dr. Irgolič je razložil program in nastanek stranke ter v nadaljnjih izvajanjih govoril o vseh perečih vprašanjih, ki zadevajo našega kmeta. Tudi tukaj je bil takoj nato izvoljen delaven krajevni odbor, s katerim smo dobili novo trdno postojanko v bližini severne državne meje.

V nedeljo, dne 14. junija, se je ustanovila skupna krajevna organizacija naše stranke za mesto *Ljubljana*, ki bo matična organizacija za vse ostale krajevne odbore po posameznih mestnih okrajih, ki se bodo formirali čimprej. Seje tega novega ljubljanskega odbora so vsak petek med 19. in 20. uro zvečer v strankinem lokalu v Kolodvorski ulici 18. dvorišče. Ob teh prilikah naj se zglašajo ljubljanski člani in pa vsi oni, ki simpatizirajo z nami ter bi se radi včlanili pri nas, v omenjenem lokalu, ki jim je pa v te namene na razpolago tudi vsak delavnik med uradnimi urami, ki so začasno dopoldne od 9. do 11. ure in popoldne od 14.30 do 17. ure. Ne oklevajte vsi, ki ste za to, da končno pride do svoje odločne, z zakoni zajamčene besede pri upravi države naš mali človek, delavec, kmet, obrtnik, mali trgovec in namščence javnih ali zasebnih ustanov. Pridite in vpišite se v našo stranko brez strahu, ker moč Vaših strahovalcev pojema in njihovo politično solnce se pogreza v zaton.

Pogumno na plan, borbaši!

**Biti borbaš
Ti bodi čast in ponos!**

In tako dalje...

Jugoslovansko bogastvo raste, že že ne glede prirodnih dobrin in zakladov, pa vsaj glede naraščanja milijonskih korupcijskih afer. Oblastva so razkrila zopet škandal, v katerega so zapleteni tudi najvišji diplomatski in drugi krogi. Bivši naslovni poslanik in opolnomočeni minister naše države v Moskvi dr. Aleksander Bodi je s sodelovanjem šefa protokola v zunanem ministrstvu, Ike Novakovića ter s ponarejenimi potrdili španskega poslanstva in naših carinskih oblasti utihotapljal iz tujine v našo državo ogromne množine perzijskih preprog, starinskega pohištva, srebrnih predmetov itd. Najboljši pomočnik in razpečevalec mu je bil njegov svak, ruski begunec Nečajev, ki je znan tudi po vsej Sloveniji. Oblasti so zaplenile v raznih krajih velike množine preprog, pohištva in srebrnine, dočim je glavni krivec dr. Bodi pravočasno, kakor vse kaže, z vednostjo nekaterih naših organov pobegnil v Italijo. Država je oškodovana na carinskih pristojbinah za težke milijone dinarjev.

Stradajočim v premislek! Dočim imamo širom Jugoslavije stotisoče gladujočih in zaradi pomanjkanja umirajočih, moramo v dnevnem časopisju čitati razna pikantna poročila o »revežih«, ki se

naravnost potaplajo v preobilju in bogastvu. Tako pišejo te dni listi, da je pred kratkim kupil ravnatelj Batove tovarne v Borovu pri Vukovaru, Toma Maksimović od tihotapec dr. Bodija oziroma njegovega kompanjona Nečajevega za okras svoje vile v Borovu utihotapljenih preprog za skromno svotico 300.000 Din. Komentar je nepotreben!

Kako štitijo kmeta? Vsakomur je znano, da je državna oblast prepovedala prekupčevanje žita že pred žetvijo, dokler še zori na polju. Za take odredbe se razni Morici in Izaki prav nič ne zmenijo in dan za dnem se slišijo pritožbe kmetov, da izrabljajo te brezvestne hijene kmečki obupni gospodarski položaj in pomanjkanje denarja ter plačujejo 100 kg žita kmetu jedva po 70—80 Din, dočim je uradno določena odkupna cena po 120 Din in jo ti prekupei pri preprodaji tudi dosežejo.

IZ UPRAVE LISTA

Čenj. naročnike in čitatelje prosimo oproščenja, ker se je peta številka »Edinosti« tako zapoznila. Krive so tega razne ovire, ki jih ni bilo takoj mogoče premostiti oziroma gladko odpraviti.

Gospodarski predal

NAŠE ČREŠNJE

V zadnjem času se dela mnogo reklame za sajenje dobrih črešenj. Z njimi je danes drugače, kakor je bilo pred vojno. Pred vojno je imel največji dobiček oni, ki je imel na trgu zgodaj dozorele črešnje. Ozki trgovinski stiki s sosedi in izboljšane prometne zveze dajejo danes prednost uvozu iz tujine. Pa tudi domače črešnje imajo dovolj trgov, če so sposobne pretrpeti dolgo pot in če so trpejše kakovosti. Take lastnosti imajo predvsem trde črešnje in tem bi morali mi posvetiti več pozornosti. Trdost, debelost in barva sadu so za trg zelo merodajne. Tu pa tam kaže že odrasla drevesa z mehkim sadom precepiti v vrste s trdim sadom. V teh primerih najbolj odgovarja cepljenje v glavo. Ponekod rastejo pri nas še divje črešnje. Tudi te se dajo precepiti, samo ne cepite najzgodnejših vrst.

MLADO ŽIVINO NA PAŠO!

Brez paše ni prave in uspešne govedoreje. Mlada živina mora priti v dobi razvoja in rasti na pašo. Če žival stalno biva v hlevu že od začetka svoje mladosti, po-

tem vidno slabi njena življenjska sila predvsem radi pomanjkanja svetlobe, zraka in zadostnega gibanja. V hlevu ni mogoče vzrediti zdravih, lepo razvitih, odpornih in utrjenih živali. Kdor pa redi bolno živino, zapravlja krmo in se odpoveduje polnemu dohodku, ki ga mu lahko donajajo zdrave živali. Sočna svetloba in zrak sta prva predpogoja zdrave rasti. Dalekosežnega pomena je nadalje gibanje, katero živini v polni meri nudi pašnik. Končno vpliva ugodno na zdravje in razvoj mlade goveje živine tudi prehranjevanje s pašo. Sočna mlada paša vzbuja tek in prebavo, telo se okrepi in postane odporno. Dobra zelena pašna ima še eno gospodarsko prednost: zelo poceni vzreja mlade živali.

KAJ NAS UČI ČEBELA?

Čebela je vzor pridnosti in marljivosti, ker dela, dela in dela. Čebela je vzor skrbnosti in vzor samozatajevanja. Čebela ljubi red in snago v svojem domovju. Čebela je zmerna in varčna v uživanju in v vsem. To so čednosti, ki jih naj ne bi imel samo vsak čebelar, temveč vsak človek sploh. Čebela nam bodi vzor!

Našim članom!

Kadar potujete v druge kraje naše domovine, obiščite povsod naše brate in tovariše.

Stalne pisarne in tajništva naše stranke so:

V Ljubljani v Kolodvorski ulici 18.;

v Mariboru v Cvetlični ulici 13. I.;

v Zagrebu na Zavrtnici št. 34.;

v Beogradu v Čika Ljubini ulici 18.;

v Novem Sadu v Pašičevi ulici 18.